

20 Yanvar faciəsi: xalqımızın azadlıq mübarizəsinin şanlı və qanlı səhifəsi

Azərbaycan xalqının azadlıq mübarizəsi tarixinin şanlı səhifələrindən olan 20 Yanvar hadisələrindən 33 il ötür. Bu hadisə eyni zamanda şərəf və qürur tariximizdir. Çünki bu, xalqımızın azadlıq mübarizəsinin şanlı qəhrəmanlıq səhifəsidir. O dövrdə süqut erəfəsində olan SSRİ-nin rəhbəri Mixail Qorbaçovun göstərişi ilə sovet hərbi birləşmələri Bakıda və daha sonra digər bir sıra bölgələrdə mülki əhaliyə qarşı qanlı qırğın törətdi. Nəticədə, Bakıda və respublikanın rayonlarında 147 nəfər qətlə yetirildi, 744 nəfər yaralandı, 841 nəfər isə həbs olundu. Bu, azadlıq və müstəqillik ideali ilə yaşayan, öz hüquqlarını tələb edən Azərbaycan xalqına qarşı qətləmə idi. Bu səbəbdən də, 20 Yanvar hadisəsi Azərbaycan xalqının məruz qaldığı ən qanlı faciələrdən biri kimi tarixə yazıldı.

Azərbaycan xalqının belə bir təhlükə ilə üz-üzə qalmasına baxmayaraq, o vaxt respublikamıza rəhbərlik edənlər bu məsələyə biganə qaldılar, hər vaxtlə hadisənin mahiyyətini gizlətməyə çalışdılar. Tərədilmiş cinayət və onun nəticələri aşkar olduğu halda, respublika rəhbərliyi olayların mahiyyətini hər vasitə ilə ört-basdır etməyə cəhd göstərirdi. Xalqın tələbi ilə Azərbaycan SSR Ali Sovetinin 1990-cı il yanvarın 22-də 20 Yanvar faciəsi ilə bağlı çağırılmış sessiyasına respublikanın əksər siyasi və dövlət rəhbərlərinin gəlməməsi isə onların xalqın taleyinə biganə qaldıqlarını bir daha təsdiq etdi. O zaman ki respublika rəhbərliyi, hətta şəhidlərin - 20 Yanvar qurbanlarının dəfn mərasimində belə iştirak etmədilər. Bu hadisələrin fonunda xalqın mübarizəsini siyasi məqsədləri üçün sui-istifadə edən Azərbaycan Xalq Cəbhəsinə rəhbərlik edənlərin də gerçək xislətini ortaya çıxardı. Daha doğrusu, dəfələrlə 20 Yanvar hadisələrinə siyasi-hüquqi qiymət verilməsi tələbi ilə çıxış edən Azərbaycan Xalq Cəbhəsi hakimiyyətə gəldikdən sonra nədənsə bu mövzunu "unutmağa" başladı. Onlar hakimiyyətdə olduğu dövrdə faciəyə siyasi-hüquqi qiymət vermək üçün öz imkanlarından is-

tifadə etmədilər, heç bir təklif və təşəbbüs, iradə ortaya qoymadılar. Beləliklə, faciədən uzun müddət keçsə də, SSRİ tərəfindən xalqa qarşı törədilmiş ağır cinayətə siyasi-hüquqi qiymət verilməmişdi.

Yalnız ulu öndər Heydər Əliyev tarixi və mənəvi-siyasi məsuliyyəti öz üzərinə götürməklə taleyüklü məqamda liderlik və xalqın yanında olmaq nümunəsi ortaya qoydu. Hadisənin ertəsi günü həyatını təhlükə qarşısında qoyaraq Azərbaycanın Moskvadakı Daimi Nümayəndəliyinə gələn ulu öndər Heydər Əliyev qanlı faciənin təşkilatçıları, SSRİ hakimiyyətini dünya ictimaiyyə-

yəti qarşısında şiddətli şəkildə qınadı və günahkarların cəzalandırılmasını tələb edən bəyanat verdi. Daha sonra Ümummilli Liderimizin təşəbbüsü ilə Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ali Məclisi 20 Yanvar faciəsinə ilk siyasi qiymət verdi. Bununla bağlı Naxçıvan MR Ali Məclisi 21 noyabr 1990-cı il tarixli qərar qəbul etdi. Ulu Öndər 1993-cü ilin iyununda hakimiyyətə qayıtdıqdan sonra isə ölkə rəhbəri kimi mühüm addımlar atdı. Belə ki, Ümummilli Lider Heydər Əliyev 1994-cü il yanvar ayının 5-də 20 Yanvar faciəsinin dördüncü il dönmünün keçirilməsi ilə bağlı Fərman imzaladı. Fərmanda Milli Məclisə tövsiyə olunurdu ki, faciəyə tam siyasi-hüquqi qiymət verilsin. 1994-cü il mart ayının 29-da ölkə parlamenti tərəfindən "1990-cı il yanvarın 20-də Bakıda törədilmiş faciəli hadisələr haqqında" adlı xüsusi qərar qəbul edildi. Bununla da, ulu öndər Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə dövlət səviyyəsində siyasi-hüquqi qiymət verilmiş oldu.

Ulu Öndərimizin xalqımızın azadlığı, müstəqilliyi uğrunda canlarını qurban vermiş şəhidlərimizin xatirəsinə ehtiramı, bu istiqamətdə həyata keçirilən diqqət və qayğı siyasəti bu gün də yüksək səviyyədə davam etdirilir. Belə ki, Azərbaycan xalqına qarşı törədilən müxtəlif xarakterli cinayətlərdən, xüsusən də son onilliklərdə yaşanan faciələrdən zərər çəkənlərə qayğı göstərilməsi Prezident İlham Əliyevin diqqət mərkəzindədir. Bu baxımdan, 20 Yanvar faciəsi istisna deyil. Azərbaycanda 20 Yanvar faciəsinin qurbanları da daxil ol-

maqla, bütün şəhid ailələrinə dövlət tərəfindən xüsusi diqqət və qayğı göstərilir. Eyni zamanda, 20 Yanvar faciəsi zamanı əlil olmuş şəxslər də hər zaman dövlətin, şəxsən Prezident İlham Əliyevin diqqət mərkəzindədir. Cənab Prezidentin bugünlərdə imzaladığı fərman və sərəncamlar ilə bu kateqoriyadan olan insanların sosial müdafiəsi daha da gücləndirilib. Eyni zamanda, Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyeva 20 Yanvar şəhidlərinin ailələrinə və əlillərinin problemlərinə daim böyük qayğı ilə yanaşır.

Ümumiyyətlə, Azərbaycan xalqı bütün şəhidlərimizin əziz xatirəsinə daim uca tutur. Bu mənada, 20 Yanvar faciəsi unudulmur, xalqımız isə şəhidlik zirvəsinə ucalmış qəhrəman övladları ilə qürur duyur!

Samir Vəliyev
Yeni Azərbaycan Partiyası
Nərimanov rayon təşkilatının
sədri